

Аверічев І.М.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПРИЧИН АВАРІЙ НА МОРСЬКОМУ ТА РІЧКОВОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ

Стаття розкриває актуальні проблеми транспортної галузі, містить аналіз причин аварій на морському та річковому транспорті.

***Ключові слова:** транспортна безпека, економічна безпека, безпека морського та річкового транспорту, причини аварій на морському та річковому транспорті.*

Постановка проблеми. Значна кількість надзвичайних ситуацій, особливо із загибеллю людей припадає на транспорт, що свідчить про високу потенційну небезпеку транспорту як галузі господарства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам транспортної безпеки на різних видах транспорту присвячені праці Шелухіна М.Л., Ареф'єва С.О., Мізюка В.В., Шкарлета С.М., Шемаєвої Л.Г. Питання транспортної безпеки на водному транспорті досліджено в незначній кількості робіт російських та вітчизняних вчених, зокрема Сидоренко В.Ф., Ванданов Т.Б., Ралько В.В., Абчук В.А., Тубольцева Г.В. Більшість з них наголошували на підвищенні ефективності контрольно-наглядової діяльності на водному транспорті. Але потребує дослідження аналіз основних причин порушення безпеки в системі загальної транспортної безпеки на водному транспорті.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. На кожному виді транспорту є затверджена система управління безпекою, яка визначає основні організаційні, нормативні, технічні, фінансові та інші заходи, що проводяться протягом року для забезпечення безпеки руху, польотів, судноплавства. Незважаючи на застосування різних правил безпеки судноплавства та технічне вдосконалення морських суден, кількість аварій залишається значною. За останніх 150 років за даними зарубіжних аналітиків тільки в мирні роки загинуло понад 40000 торгових суден. Це рівнозначно затопленню кожну чверть століття всіх суден, що знаходяться в експлуатації. Тому визначення основних причин аварій на морському та річковому транспорті дозволить визначити най дієві шляхи щодо їх подолання.

Постановка завдання. Метою статті є виявлення основних причин аварій на морському та річковому транспорті.

Виклад основного матеріалу. У 2012 році на морському та річковому транспорті, а також маломірних (малих) суднах сталося 26 подій, що у порівнянні з 2011 (31 подія) роком менше на 16,1%. Кількість загиблих становить 9 осіб, травмовано 4 особи (у 2011 році загинуло 2 особи, травмовано 11 осіб).

Значно зросла тяжкість аварійних подій з маломірними (малими) суднами, в яких загинуло 9 осіб, що порівняно із 2011 роком (2 особами) у 4,5 рази більше.

Найбільша кількість аварійних подій з маломірними (малими) суднами, в яких загинули та було травмовано осіб, сталися в зонах відповідності Севастопольського і Миколаївського міжрегіональних управлінь, Ізмаїльського міжрегіонального відділу Укрморрічінспекції.

Всього протягом 2012 року зареєстровано 407 випадків незаконного втручання в діяльність транспорту, поштового зв'язку та інфраструктури, що на 34% більше, в порівнянні з 2011 роком (303 випадки).

Аналіз кількості незаконних втручань в 2012 році свідчить про значне зростання кількості випадків незаконного втручання в двох підгалузях: поштового зв'язку (з 87 до 161 випадку) та на морському і річковому транспорті (з 18 до 23 випадків), проведений у Таблиці 1.

Таблиця 1[2]

Динаміка кількості незаконних втручань

Центральні органи виконавчої влади, інші організації галузі	Кількість випадків: 2011 рік	Кількість випадків: 2012 рік	Зменшення (збільшення) випадків, в порівнянні з 2011 роком
Укртрансінспекція	10	8	менше в 1,25 рази
Укрморрічінспекція	18	23	більше в 1,28 рази
УДППЗ «Укрпошта»	87	161	більше в 1,85 рази
ВСЬОГО:	115	192	більше в 1,7 рази

В 2012 році було зареєстровано 23 випадки порушення стану морської безпеки на ПЗ проти 18 у минулому році, тобто збільшилось на 28%, в тому числі:

- несанкціоноване швартування до причалу – 2 випадки (9%);
- виявлення потенційно-небезпечних вибухових предметів – 9 випадків (39%);
- виявлення нелегалів – 7 випадків (30%);
- виявлення заборонених препаратів та предметів – 2 випадки (9%);
- незаконне проникнення на територію порту – 2 випадки (9%);
- спроба захоплення порту – 1 випадок (4%).

Таблиця 2 [2]

Аналітична довідка про стан аварійності на транспорті

Класифікація аварійних подій	Кількість аварійних подій, загиблих, травмованих за січень-грудень 2010 року	Кількість аварійних подій, загиблих, травмованих за січень-грудень 2011 року	(+/-)% чи події до показників минулого року
1	2	3	4

МОРСЬКИЙ ТА РІЧКОВИЙ ТРАНСПОРТ

Морський транспорт

<i>Дуже серйозні аварії (катастрофи)</i>	—	2	+2
Серйозні аварії	7	5	-2
Серйозні інциденти	9	3	-6
Інциденти	8	6	-2
ВСЬОГО:	24	16	-33,3%
<i>Загинуло</i>	—	—	—
<i>Травмовано</i>	—	—	—

Річковий транспорт

<i>Дуже серйозні аварії (катастрофи)</i>	—	1	+1
Серйозні аварії	3	1	-2

Серйозні інциденти	1	—	-1
Інциденти	—	—	—
ВСЬОГО:	4	2	-2
<i>Загинуло</i>	—	—	—
<i>Травмовано</i>	—	—	—

Маломірні судна

<i>Дуже серйозні аварії (катастрофи)</i>	—	—	—
Серйозні аварії	8	10	+2
Серйозні інциденти	2	2	—
ВСЬОГО:	10	12	+20,0%
<i>Загинуло</i>	4	2	-2
<i>Травмовано</i>	7	11	+4
ВСЬОГО: кількість подій	38	30	-21,0%
<i>Загинуло</i>	4	2	-2
<i>Травмовано</i>	7	11	+4

Аналіз таблиці показує що рівень аварійності відносно аналогічного періоду минулого року по показникам становить -21,0%; -2; та +4, що свідчить про зменшення аварійності на морському та річковому транспорті.

До основних причин аварій можна віднести: порушення правил судноводіння, недотримання загальноприйнятих правил управління судном, порушення правил технічної експлуатації, несанкціоноване швартування до причалу, незаконне втручання в діяльність транспорту, порушення вимог з безпеки морського перевезення вантажів.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Аналіз основних причин аварій на морському та річковому транспорті дозволив запропонувати низку заходів:

1. Проводити оперативний контроль щоденної інформації про аварійні випадки на морі, в тому числі з використанням автоматизованої системи обліку транспортних пригод на морському та річковому транспорті.
2. Доводити інформацію про стан аварійності безпосередньо до капітанів, керівників портів, начальників територіальних управлінь державного морського та річкового надзору з рекомендаціями щодо недопущення зростання аварійності та забезпечення безпеки судноплавства.
3. Підготувати та розмістити на сайті Укрморрічінспекції перелік характерних аварій з суднами для вивчення посадовими особами судноплавних компаній, відповідальними за безпеку, при їх атестації.
4. Перед кожним відкриттям навігації направляти пропозиції керівникам про необхідність вжити додаткових заходів по забезпеченню безпеки судноплавства.
5. Надавати інформацію про особливості руху і стоянки суден для використання на басейнах, акваторіях тощо до початку навігації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ukrstat.org / operativ – публикация документов Государственной Службы Статистики Украины 2013.
2. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2011 році.

3. *Ортинський В.Л., Керницький І.С.* Економічна безпека підприємств, організацій та установ: Навч. посіб. – К.: Правова єдність, 2009. – 544с.
4. *Боняр С.М.* Судородство река-море: проблеми розвитку судовладельческих компаний: монографія / С.М. Боняр. – Одеса: ИПРЭИ НАН України, 2009. – 288 с.
5. *Котлубай О.М.* Економічні механізми розвитку торговельного мореплавання в Україні: Монографія/О.М. Котлубай. – Одеса: ППРЕ:Д НАН України, 2004. – 453 с.

Аверичев И.Н.

АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ПРИЧИН АВАРИЙ НА МОРСКОМ И РЕЧНОМ ТРАНСПОРТЕ УКРАИНЫ

Статья раскрывает актуальные проблемы транспортной сферы, содержит анализ причин и аварий на морском и речном транспорте.

Ключевые слова: транспортная безопасность, экономическая безопасность, безопасность морского и речного транспорта, причины аварий на морском и речном транспорте.

Averitchev I.

TRANSPORT SAFETY AS A KIND OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE

Article reveals actual problems of the transport sector, an analysis of the causes and accidents in the maritime and river transport.

Keywords: transportation safety, security safety, of the causes and accidents in the maritime and river transport.

УДК 339.138:657.6

Арестенко В.В.

ПОГЛЯД НА ПИТАННЯ ВПЛИВУ ПРОДУКТИВНОСТІ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Проаналізовано сучасні методи визначення конкурентоспроможності підприємств, визначено зв'язок понять «конкурентоспроможність» і «продуктивність», висвітлено вплив продуктивності на конкурентоспроможність підприємств.

Ключові слова: конкурентоспроможність, показники конкурентоспроможності, ефективність виробництва, рентабельність, продуктивність праці, рівень продуктивності.

Постановка проблеми. В умовах хвилі євро інтеграції та вступу до Європейської спільноти торгівлі законодавство України надало економічним суб'єктам господарювання більше прав та свобод. Разом з тим, багато підприємств не змогли ефективно використати наявні у них кошти і налагодити прибуткову діяльність через зниження продуктивності, відсутність якісної, конкурентоспроможної продукції та відсутність чітко сформованої конкурентної стратегії розвитку. Досвід останніх років засвідчив, що не всі вітчизняні підприємства придатні до ведення ефективно конкурентної боротьби. Навіть наявність конкурентоспроможної продукції не дозволяє багатьом з них реалізувати ці переваги внаслідок відсутності практики використання всього комплексу заходів. Слід вказати і на дестабілізуючі зовнішні фактори, що оточують українських товаровиробників: неефективна